

LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADA PIETŲ AFRIKOS RESPUBLIKOJE

AKTUALIOS EKONOMINĖS INFORMACIJOS SUVESTINĖ

2026 m. spalio 1 d.

DATA	PATEIKIAMOS INFORMACIJOS APIBENDRINIMAS	INFORMACIJOS ŠALTINIS	PASTABOS
Bendra ekonominė informacija			
2026-09-08	Pietų Afrikos ekonomikos augimas išlieka pernelyg lėtas, kad reikšmingai sumažintų nedarbą: 2026 m. antrąjį ketvirtį BVP augimas sulėtėjo iki 0,9 proc., palyginti su 1,9 proc. pirmąjį ketvirtį. Silpnesnius rezultatus lėmė kasybos, gamybos bei prekybos, apgyvendinimo ir maitinimo sektorių veiklos smukimas, verslo ir vartotojų pasitikėjimas taip pat sumažėjo. Dabartinis maždaug 1 proc. ekonomikos augimas yra nepakankamas darbo rinkai paskatinti – istoriškai kiekvienas 1 proc. BVP augimo Pietų Afrikoje sukurdavo apie 100 tūkst. naujų grynųjų darbo vietų. Nuo 2012 m., kai buvo paskelbtas Nacionalinis plėtros planas, sukurta tik apie 2 mln. naujų darbo vietų, t. y. vidutiniškai apie 150 tūkst. per metus, o nedarbas išlieka apie 30 proc. Norint sumažinti nedarbą iki maždaug 10 proc., Pietų Afrikai reiktų išlaikyti apie 6 proc. metinį ekonomikos augimą maždaug 20 metų iš eilės, todėl dabartinė ekonomikos trajektorija rodo, kad šalis tebėra toli nuo būtino struktūrinio proveržio.	SA's Growth Is Far Too Slow to Dent Unemployment	Pietų Afrikos ekonomikos augimas išlieka pernelyg lėtas
2026-09-07	Pietų Afrikos žemės ūkio produktų eksportas antrąjį ketvirtį, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, padidėjo 10 proc. ir pasiekė rekordinę 4,1 mlrd. JAV dolerių vertę – augimą lėmė didesnės eksporto apimtys ir palankesnės kainos. Pasak Pietų Afrikos žemės ūkio verslo rūmų vyriausiojo ekonomisto Wandile Sihlobo, nors bendras eksportas buvo mažesnis nei prieš metus, siuntos į JAV, palyginti su pirmuoju ketvirčiu, išaugo 56 proc., o faktinis JAV taikomas tarifų lygis sumažėjo nuo 30 proc. iki 12,5 proc.	South Africa's quarterly farm exports surge, US shipments rise - Moneyweb	PAR žemės ūkio produktų eksportas antrąjį ketvirtį, palyginti su tuo pačiu praėjusių metų laikotarpiu, padidėjo 10 proc.
2026-09-09	Pietų Afrika, nors 2025 m. spalį buvo išbraukta iš FATF pilkojo sąrašo, toliau stiprina kovos su pinigų plovimu, terorizmo ir proliferacijos finansavimu sistemą, nes išbraukimas nereiškia, kad visi trūkumai buvo pašalinti. Finansų viceministras D. Masondo teigė, kad šiuo metu atliekami nacionaliniai rizikos vertinimai, padėsiantys nustatyti didžiausias sistemos spragas ir efektyviau nukreipti valstybės, reguliuotojų bei teisėsaugos išteklius. FATF Pietų Afrikos vertinimas, pradėtas šiemet, turėtų būti baigtas 2027 m. spalį, todėl šalies institucijoms svarbu parodyti ne tik tinkamą teisinę bazę, bet ir praktinius rezultatus – finansinių nusikaltimų nustatymą, tyrimą bei nusikalstamu būdu gautų lėšų konfiskavimą. Ypatingas dėmesys skiriamas naujoms rizikoms, susijusioms su kriptoturtu, tarpvalstybiniais finansiniais srautais ir dirbtiniu intelektu. Masondo pabrėžė, kad finansinio nusikalstamumo kontrolė yra ne vien techninis bankų ir reguliuotojų klausimas, bet platesnis ekonominio pasitikėjimo, investicijų ir valstybės finansinio stabilumo klausimas – naujas patekimas į FATF pilkąjį sąrašą galėtų neigiamai paveikti investuotojų pasitikėjimą ir ekonomikos augimą.	SA is tackling remaining FATF flaws after exit from greylist	Pietų Afrika toliau stiprina kovos su pinigų plovimu, terorizmo ir proliferacijos finansavimu sistemą

2026-09-09	Pietų Afrikos automobilių eksportui į ES kyla naujų iššūkių dėl ES žiedinės ekonomikos ir eksploatuoti nebetinkamų transporto priemonių (ELV) taisyklių. Naujosios ES taisyklės, kurių pagrindinės nuostatos bus pradėtos taikyti nuo 2028 m. rugsėjo, nustato griežtesnius reikalavimus transporto priemonių projektavimui, perdirbamumui, medžiagų atsekamumui ir perdirbtų žaliavų naudojimui. Nuo 2032 m. naujų transporto priemonių plastike turės būti bent 15 proc. perdirbto plastiko, o nuo 2036 m. – 25 proc. Pietų Afrikos automobilių sektoriaus profesinė sąjunga MISA perspėja, kad nacionalinės ELV reguliavimo sistemos nebuvimas gali apsunkinti vietos gamintojų prisitaikymą prie ES reikalavimų ir kelti riziką eksportui. 2025 m. PAR automobilių ir jų komponentų eksportas siekė apie 291 mlrd. randų, iš kurių 182,8 mlrd. randų teko ES ir JK rinkoms. Automobilių sektorius sudaro apie 5,2 proc. šalies BVP ir užtikrina beveik 500 tūkst. darbo vietų visoje vertės grandinėje. Nors ES nereikalauja PAR priimti atskiro ELV įstatymo, MISA teigia, kad nacionalinė sistema padėtų užtikrinti perdirbtų žaliavų tiekimą ir stiprinti pramonės pasirengimą pereiti prie žiedinės ekonomikos.	EU vehicle rules put R291bn in SA exports at risk Freight News	PAR automobilių eksportui į ES kyla naujų iššūkių dėl ES žiedinės ekonomikos ir eksploatuoti nebetinkamų transporto priemonių (ELV) taisyklių
2026-09-15	Pietų Afrikos Respublikos vyriausybė iš Naujojo plėtos banko (NDB) užsitikrino 1 mlrd. JAV dolerių (apie 16,3 mlrd. randų) paskolą, skirtą savivaldybių paslaugų finansiniam tvarumui ir veiklos efektyvumui gerinti. Finansavimas bus naudojamas pagal Vyriausybės vykdomą „Metro Trading Services Reform Programme“, apimančią vandens tiekimo ir sanitarijos, elektros bei energetikos ir kietųjų atliekų tvarkymo paslaugų reformas. Paskolos terminas – 15 metų, įskaitant penkerių metų lengvatinį laikotarpį, o palūkanų norma susieta su SOFR. Programa taikoma visoms aštuonioms PAR metropolijoms: Buffalo City, Cape Town, Ekurhuleni, eThekweni, Johannesburg, Mangaung, Nelson Mandela Bay ir Tshwane. Finansavimas yra platesnių vyriausybės pastangų reformuoti metropolijų komunalinių paslaugų valdymą ir finansinį bei veiklos efektyvumą dalis.	South Africa secures R16.3bn loan to fix failing municipal services in eight major metros	PAR užsitikrino 1 mlrd. JAV dolerių NDB paskolą savivaldybių paslaugų reformoms
2026-09-15	PAR elektros ir energetikos ministras K. Ramokgopa paragino pensijų fondus, bankus ir plėtos finansų institucijas aktyviau investuoti į besiformuojančią šalies žaliojo vandenilio pramonę, pabrėždamas, kad jos plėtra neturėtų būti grindžiama vien užsienio kapitalu. Rugsėjo 15 d. Keiptaune vykusiame „Africa Green Hydrogen Summit“ ministras teigė, kad investicijos turėtų prisidėti ne tik prie projektų finansavimo, bet ir prie vietos gamybos, kompetencijų bei technologinių pajėgumų kūrimo. Vyriausybė, jo teigimu, turėtų užtikrinti reguliacinį aiškumą, sertifikavimą, rinkų prieinamumą ir investicijų pritraukimą. Žaliasis vandenilis ir jo produktai galėtų būti naudojami sunkiai dekarbonizuojamuose sektoriuose, įskaitant plieno ir geležies gamybą, kasybą, chemijos pramonę bei dalį sunkiojo transporto. Ramokgopa taip pat akcentavo regioninio bendradarbiavimo svarbą standartų, sertifikavimo, infrastruktūros koridorių, kompetencijų ir regioninės paklausos srityse.	Ramokgopa calls for domestic capital to drive green hydrogen industry - Inside Politics	PAR siekia pritraukti daugiau vietos kapitalo žaliojo vandenilio plėtrai

2026-08-20	Prezidentas C. Ramaphosa pradėjo trečiąją Vyriausybės ir verslo partnerystės etapą, kuriuo siekiama paspartinti ekonomikos augimą. Prioritetai apima elektros sektoriaus reformą, konkurencingos elektros rinkos kūrimą, kasybos teisių registravimo sistemos modernizavimą bei kovą su organizuotu nusikalstamumu ir korupcija. Didesnis dėmesys taip pat skiriamas kasybos, žemės ūkio, žemės ūkio perdirbimo ir turizmo sektoriams, kurie laikomi pagrindiniais investicijų ir eksporto augimo šaltiniais.	The Presidency on launch of Phase 3 of Government Business Partnership for Growth and Jobs South African Government	PAR siekia spartinti ekonomikos reformas ir investicijų pritraukimą
2026-09-15	ES ir jos partneriai paskelbė apie daugiau kaip 1 mlrd. randų vertės finansavimą PAR žaliosios ekonomikos plėtrai. Du „Team Europe“ projektai, pristatyti rugsėjo 15 d. Keiptaune vykusiame „Africa Green Hydrogen Summit“, bus įgyvendinami bendradarbiaujant ES, Vokietijai, Danijai ir Nyderlandams, Vokietijos GIZ ir KfW bei Pietų Afrikos plėtros finansų institucijoms. Pirmojo projekto vertė – 690 mln. randų dotacijų. Jis skirtas žaliojo vandenilio ir baterijų vertės grandinių plėtrai, politikos ir reguliavimo sistemos stiprinimui, investicijų pritraukimui, privataus sektoriaus įsitraukimui, moksliniams tyrimams ir gebėjimų stiprinimui. Projektas bus įgyvendinamas visoje PAR. Antrasis projektas – trišalė ES, KfW ir Pietų Afrikos plėtros banko (DBSA) partnerystė, kuria siekiama pritraukti papildomą finansavimą investicijoms į žaliojo vandenilio sektorių. Projektui skiriama 370 mln. randų dotacija, taip pat numatoma lengvatinė paskola, kurios dydis kol kas nenurodytas. Abu projektai prisideda prie PAR teisingos energetikos pertvarkos ir tvarios industrializacijos tikslų, įskaitant žaliojo vandenilio gamybos, vietinių mineralų ir baterijų vertės grandinių bei technologinių ir žmogiškųjų pajėgumų stiprinimą.	EU unveils R1bn-plus in grant-funded projects to boost SA's green economy	ES ir jos partneriai paskelbė apie daugiau kaip 1 mlrd. randų vertės finansavimą PAR žaliosios ekonomikos ir žaliojo vandenilio plėtra
2026-09-24	Pietų Afrikos automobilių pramonė susiduria su iššūkiu išlaikyti eksporto konkurencingumą pereinant prie elektromobilių (EV) gamybos, o gamintojai įspėja, kad šalis gali prarasti būsimus gamybos projektus Azijos konkurentams. Nuo 2026 m. kovo PAR taiko 150 proc. mokestinę lengvatą investicijoms į elektromobilių ir vandenilinių transporto priemonių gamybą, tačiau pramonės atstovai pabrėžia, kad vien mokestinių paskatų nepakanka – investicijų pritraukimui taip pat būtinas patikimas elektros tiekimas, tinkama infrastruktūra, įkrovimo tinklas, kvalifikuota darbo jėga, konkurencingos logistikos sąnaudos, stabili reguliavimo aplinka ir pakankama vartotojų paklausa. Automobilių pramonė 2025 m. sudarė 23,8 proc. PAR apdirbamosios gamybos, joje tiesiogiai dirbo apie 113 tūkst. žmonių, o apie 67 proc. šalyje pagamintų automobilių eksportuojami; iš jų 63 proc. tenka ES ir Jungtinei Karalystei, kuriose griežtinami išmetamo CO₂ kiekio reikalavimai. Pramonės konkurencingumui papildomų iššūkių kelia augančios energijos, darbo ir logistikos sąnaudos bei silpnėjanti tiekėjų bazė. Kaip konkurencinės padėties pokyčių pavyzdžius „Reuters“ nurodo „Toyota“ sprendimą elektrinę	South Africa races to keep auto exports competitive in EV era Reuters	PAR siekia išlaikyti automobilių pramonės konkurencingumą pereinant prie EV

	„Hilux“ versiją gaminti Tailande, o ne PAR, ir „Nissan“ pasitraukimą iš vietinės gamybos.		
2026-09-14	PAR krovinių geležinkelio sektoriuje artėja svarbi reforma – iki 2026 m. pabaigos planuojama nutraukti „Transnet“ monopolį ir pirmą kartą privačioms bendrovėms leisti savarankiškai eksploatuoti lokomotyvus bei vagonus „Transnet“ infrastruktūroje. Iš 11 sąlyginai atrinktų operatorių pirmųjų dviejų riedmenys jau beveik baigė saugos ir techninius vertinimus, todėl metų pabaigoje numatomi bandomieji reisai, o trečiasis operatorius galėtų pradėti veiklą iki 2027 m. vasario. Reforma siekiama atkurti dėl prasto valdymo, vagysčių ir vandalizmo sumažėjusius krovinių vežimo pajėgumus – per pastaruosius penkerius metus jų apimtys sumažėjo daugiau kaip trečdaliu. Pirmajame etape privačiam sektoriui numatyta 2,1 mln. tonų pajėgumų penkiuose iš šešių pagrindinių koridorių, tačiau kol kas neįtrauktas svarbus anglies eksporto koridorius Ermelo–Richards Bay. „Transnet Rail Infrastructure Manager“ vertina, kad per penkerius metus tinklui atnaujinti reikėtų apie 70 mlrd. randų. Vyriausybė iki 2030 m. siekia padidinti geležinkeliu pervežamų krovinių apimtį nuo 167,9 mln. iki 250 mln. tonų, todėl privataus sektoriaus įtraukimas laikomas svarbiu žingsniu gerinant eksporto logistiką ir mažinant kelių transportui tenkančią naštą.	Private trains prepare for Transnet rail network as monopoly nears end - Moneyweb	PAR siekia didinti geležinkelių krovinių vežimo pajėgumus įtraukiant privatų sektorių
2026-09-09	Pietų Afrikos žemės ūkio eksportui pastarosiomis savaitėmis atsivėrė kelios svarbios rinkos, o naujausias pasiekimas – susitarimas su Kinija dėl Pietų Afrikos vyšnių eksporto be muitų. Žemės ūkio ministras Aucamp Pekine pasirašė protokolą, suteikiantį Pietų Afrikos vyšnių augintojams pirmą kartą 0 proc. tarifą Kinijos rinkoje. Kinija yra didžiausia vyšnių importuotoja pasaulyje – 2025 m. ji importavo apie 586,9 tūkst. tonų vyšnių už maždaug 3,3 mlrd. JAV dolerių, todėl susitarimas gali paskatinti Pietų Afrikos gamybos ir eksporto plėtrą bei, kaip prognozuojama, sukurti apie 600 naujų darbo vietų. Tuo pat metu pažengė derybos dėl Pietų Afrikos mėlynųjų eksporto į Kiniją, o Kinija jau pateikė atitinkamo protokolo projektą. Šis susitarimas laikomas ketvirtu reikšmingu Pietų Afrikos žemės ūkio eksporto pasiekimu per kelias savaites: susitarta dėl raudonos mėsos patekimo į Egipto rinką, po dešimtmetį trukusių derybų išplėstos citrusinių vaisių eksporto į Indiją galimybės, o JAV pratęsė AGOA programą iki 2028 m. Nors dėl AGOA ilgalaikio stabilumo išlieka neaiškumų, naujų rinkų atvėrimas Kinijoje, Indijoje ir Egipte yra svarbus Pietų Afrikos pastangoms diversifikuoti žemės ūkio eksportą ir mažinti priklausomybę nuo tradicinių rinkų, kartu skatinant investicijas ir darbo vietų kūrimą žemės ūkyje.	Triple win for South Africa turns into four as China signs new zero-tariff trade deal – BusinessTech	Pietų Afrika plečia žemės ūkio eksporto rinkas Kinijoje, Indijoje ir Egipte
2026-09-12	Rugsėjo 11–14 d. Šanchajuje vykusiame 19-ajame Pujiang inovacijų forume Pietų Afrika siekė stiprinti mokslinių tyrimų ir inovacijų bendradarbiavimą su Kinija. Šalis pirmą kartą buvo paskirta forumo garbės viešnia ir tapo pirmąja tokia Afrikos valstybe. Mokslo, technologijų ir inovacijų ministras Blade Nzimande pristatė Pietų Afrikos kompetencijas vakcinų kūrimo,	South Africa and China target enhanced research and innovation	Pietų Afrika Šanchajuje siekia plėsti bendradarbiavimą

	branduolinės medicinos, vandenilio technologijų ir klimato kaitos tyrimų srityse, taip pat siekė plėsti ryšius tarp Pietų Afrikos universitetų, mokslo tarybų, privataus sektoriaus ir jų Kinijos partnerių. Atsižvelgiant į Kinijos lyderystę inovacijų srityje ir abiejų šalių narystę BRICS, bendradarbiavimas buvo vertinamas kaip galimybė stiprinti Pietų Afrikos mokslinių tyrimų pajėgumus, technologijų plėtrą ir praktinį mokslo komercializavimą.	collaboration in Shanghai	mokslo ir inovacijų srityje
--	--	---	-----------------------------

Parengė:

Karolina Astrauskaitė, LR ambasados Pietų Afrikos Respublikoje trečioji sekretorė,
tel. +27 74 130 3321, el. paštas karolina.astrauskaite@urm.lt